

Türkiye'nin En Değerli Markaları

Elif UĞUR

Son zamanlarda marka konusunda yeni bir kavram sıklıkla telaffuz edilir oldu. Peki nedir bu kavram?

“Lovemark”.

“Lovemark” yani “aşk markası” kavramı tüketicilerin yürekten bağlı olduğu, kullanmaktan asla vazgeçmeyecekleri markalar için kullanılıyor. Artık gıdadan iletişime, perakendeden finansa kadar tüm sektörlerde, firmalar ürünleriyle müşterilerinin kalbini kazanmaya, yani “lovemark” yaratmaya çalışıyor. Günümüzde “lovemark” markaların gelebileceği en üst nokta olarak tanımlanıyor.

Globalleşmenin neden olduğu rekabet ortamı ise firmaları her geçen gün “lovemark” yaratmaya zorluyor. Çünkü artık sağlık, çevre ve kalite standartlarına uygun üretim yapmak işletmeleri farklı kılmıyor. Tüketicilere sunulan ürün ya da hizmet kalitesi markalar ile temsil ediliyor. Bugün dünyada büyük şirketlere baktığımız zaman marka değerlerinin milyonlarca dolar tutarında olduğunu görüyoruz. Pek çok tanınmış markaya sahip ülkelerin de dünya ekonomisinde söz sahibi olduğu aşikar. Dünyanın en değerli 100 markasında 52 firma ile ilk sırada yer alan A.B.D. bunun en güzel örneği.

Tablo 1: Dünyanın En Değerli İlk 10 Markası

2008	2007	Marka	2008 Marka Değeri (Milyon \$)	Sahip Ülke
1	1	Coca-Cola	66.667	A.B.D.
2	3	IBM	59.031	A.B.D.
3	2	Microsoft	59.007	A.B.D.
4	4	General Electric	53.086	A.B.D.
5	5	Nokia	35.942	Finlandiya
6	6	Toyota	34.050	Japonya

AR&GE BÜLTEN 2009 OCAK – SEKTÖREL

7	7	Intel	31.261	A.B.D.
8	8	Mc Donald's	31.049	A.B.D.
9	9	Disney	29.251	A.B.D.
10	20	Google	25.590	A.B.D.

Kaynak: www.interbrand.com

Erişim: http://www.interbrand.com/best_global_brands.aspx?langid=1000

Tablo 2: Dünyanın En Değerli 100 Markasının Ülkelere Göre Dağılımı

Ülke	Listedeki Marka Sayısı
A.B.D.	52
Almanya	10
Fransa	8
Japonya	7
İsviçre	5
İtalya	4
Hollanda	3
İngiltere	3
Kanada	2
Kore	2
İsveç	2
Finlandiya	1
İspanya	1

Kaynak: www.interbrand.com,

Erişim: http://www.interbrand.com/best_global_brands.aspx?langid=1000

Markalaşmanın hem firma sahibine hem de ülkeye sağladığı katma değer azımsanmayacak bir gerçek. Ülkemizde de marka tescil başvuru sayısında meydana gelen artış firmalarımızın markalaşmanın önemini anlamaya başladığını gösteriyor. Ekonomik krizin yaşandığı 2001 yılı hariç ülkemizde 2000-2007 yılları arasında marka başvurusu sayısının sürekli arttığı dikkat çekiyor.

Tablo 3: Marka Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Genel Toplam	Genel Artış Oranı
2000	29.383	21%

AR&GE BÜLTEN 2009 OCAK – SEKTÖREL

2001	29.105	-1%
2002	36.429	25%
2003	38.714	6%
2004	47.459	23%
2005	60.417	27%
2006	66.855	11%
2007	72.633	9%

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

2007 yılında Türk Patent Enstitüsü'ne yapılan marka başvuru sayısı 72.633. Son 7 yılda marka başvuru sayısında yaklaşık yüzde 250 oranında bir artış yaşanmış. En çok marka başvurusu yapılan il sıralamasında ise İstanbul ilk sırada yer alıyor. İstanbul'u sırasıyla Ankara ve İzmir takip ediyor.

Tablo 4: 2007 Yılında Marka Başvurusunda Bulunan İlk 10 İl Sıralaması

Sıra	İller	Başvuru Sayısı
1.	İstanbul	30.286
2.	Ankara	4.536
3.	İzmir	3.383
4.	Bursa	2.562
5.	Antalya	1.550
6.	Konya	1.460
7.	Gaziantep	1.441
8.	Adana	983
9.	Kocaeli	962
10.	Kayseri	927

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

2007 yılında 72.633 marka başvurusu yapılmasına rağmen tescil edilen marka sayısı 55.020. Yani yapılan marka başvurularının yüzde 76'sı tescil edilmiş. Marka tescil belgesi almış ilk üç il sıralamasında İstanbul yine ilk sırada yer alırken İstanbul'u Ankara ve İzmir'in takip ettiği görülüyor.

Tablo 5: 2007 Yılında Marka Tescil Belgesi Almış İlk 10 İl Sıralaması

Sıra	İller	Tescil Sayısı
1.	İstanbul	20.845

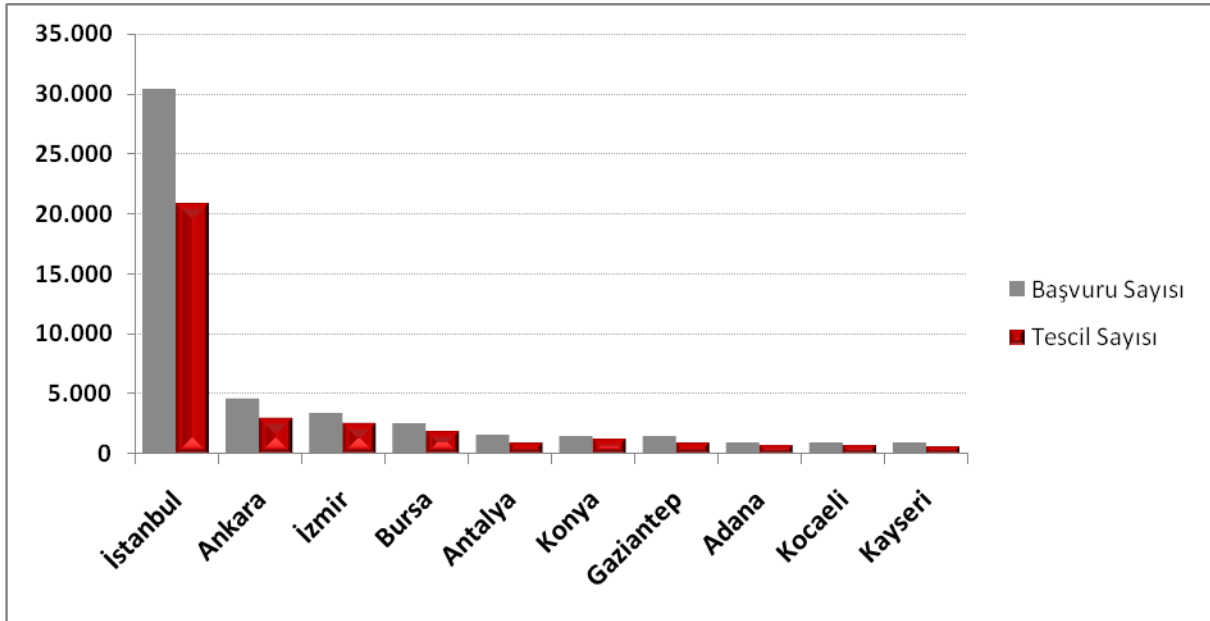

AR&GE BÜLTEN 2009 OCAK – SEKTÖREL

2.	Ankara	2.924
3.	İzmir	2.493
4.	Bursa	1.873
5.	Konya	1.309
6.	Antalya	976
7.	Gaziantep	957
8.	Kocaeli	701
9.	Adana	700
10.	Kayseri	632

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Grafik 1: Marka Başvuru Sayısı ile Marka Tescil Sayısının İllere Göre Dağılımı

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü

Marka başvuru ve tescil sayısında yıllar itibariyle artış yaşanması ülkemiz açısından son derece olumlu bir gelişme. Yanı sıra uluslararası arenada başarı yakalamış pek çok markamızın olması da oldukça sevindirici. Ülkemizin en değerli markalarının belirlenmesi amacıyla Capital Dergisi ve danışmanlık şirketi BrandFinance işbirliğinde gerçekleştirilen araştırma sonucunda Ford Otomotiv ticari marka değeri en yüksek şirket olarak ilk sırada yer alıyor. Ford Otomotiv'i Turkcell ve Petrol Ofisi izliyor.

Tablo 6: Türkiye'nin En Değerli İlk 50 Markası

2007 Sıralaması	Şirket	Ticari Marka Değeri (Milyon \$)
1	Ford Otomotiv	1.725

AR&GE BÜLTEN 2009 OCAK – SEKTÖREL

2	Turkcell	1.472
3	Petrol Ofisi	1.435
4	Arçelik	1.384
5	Aygaz	881
6	Enka İnşaat	863
7	Anadolu Efes	758
8	Vestel Elektronik	756
9	Türk Şişecam	688
10	Migros	668
11	Tüpraş	644
12	Doğan Yayın Holding	554
13	Doğuş Otomotiv	514
14	Eczacıbaşı İlaç	485
15	BP Türkiye	473
16	İşbankası	401
17	Türk Hava Yolları	382
18	Beko Elektronik	355
19	Akbank	343
20	Tofaş Türk Otomotiv	342
21	Ereğli Demir Çelik	307
22	BSH Ev Aletleri	295
23	Ülker Gıda	285
24	Selçuk Ecza Deposu	272
25	Garanti Bankası	251
26	Petkim	250
27	BİM Mağazalar	241
28	Yapı Kredi Bankası	205
29	Hürriyet	189
30	Netcell	178
31	Tansaş	171
32	Türkiye Vakıflar Bankası	168
33	Goldaş Kuyumculuk	160
34	Anadolu Cam	154
35	Sarkuysan	145
36	İstikbal	143
37	Vestel Beyaz Eşya	139
38	Aksa	137
39	Anadolu Sigorta	131
40	Finansbank	131
41	Türk Prysmian Kablo	128

AR&GE BÜLTEN 2009 OCAK – SEKTÖREL

42	Hes Kablo	126
43	Denizbank	122
44	Temsa	120
45	Axa Oyak Sigorta	116
46	Türk Demir Döküm	115
47	Abdi İbrahim İlaç	110
48	Brisa	101
49	Pınar Su	101
50	Acıbadem Sağlık	98

Kaynak: Capital Aylık İş ve Ekonomi Dergisi, Sayı 2007/5

Türkiye'nin en değerli ilk 50 markası faaliyet gösterilen sektörler açısından değerlendirildiğinde 7'şer marka ile bankacılık ve elektronik sektörlerinin ilk sırada, 5 marka ile enerji ve petrolün ikinci sırada, 4 marka ile otomotivin üçüncü sırada yer aldığı görülüyor. Ülkemizin en değerli markalarının faaliyet gösterdiği il sıralamasında ise İstanbul 38 marka ile açık ara önde bulunuyor. İstanbul'u 2'şer marka ile İzmir, Bursa, Kayseri, Kocaeli ve Manisa izliyor. Zonguldak ve Adana birer marka ile üçüncü sırada yer alıyor.

Ülkemizin en değerli ilk 50 markası arasında ilimizden 2, bölgemizden ise 4 markanın yer aldığı görülüyor. Yani en değerli ilk 50 marka içinde ilimizin payı % 4, bölgemizin payı ise % 8. En değerli markalar arasında bulunan 50 marka incelediğinde hepsinin güvenilir, kaliteli ve müşteri ihtiyaçlarını ön planda tutan markalar oldukları dikkat çekiyor.

Ülkemizde her alanda çok değerli markalar yaratıldığı bilinen bir gerçek. Ancak bu markaların çoğu daha çok iç pazarda başarı yakalamış durumda. Küresel rekabetin her geçen gün arttığı ve bu rekabette ihracat yapan firmaların öne çıktığı biliniyor. Yıllarca fason üretici olarak anılan ülkemiz firmalarının bu durumdan kurtulması markalaşmaya bağlı. Ülkemizde markalaşmaya verilen önem arttıkça firmalarımız katma değeri yüksek ürünler ihraç ederek dünya piyasasında hatırı sayılır konumlara ulaşabileceklerdir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/6388057.asp?m=1>

<http://www.gozlempatent.com.tr/marka-haberleri/dunyanin-en-degerli-markasi.html>

<http://fotoanaliz.hurriyet.com.tr/GaleriDetay.aspx?cid=6185&p=14&rid=0>

<http://www.turkcebilgi.net/haberler/ekonomi/dunyanin-en-degerli-markalari-37242.html>

<http://www.tumgazeteler.com/?a=1618189>

<http://www.turkpatent.gov.tr/portal/default.jsp>

Capital Aylık İş ve Ekonomi Dergisi, Sayı 2007/5